

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Miljøvern

Kongsvinger beitelag
v/ Amund Wormstrand
Tuskindvegen 261
2219 Brandval

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ståle Sørensen, 62 55 11 70

Vår dato
14.7.2017
Arkivnr.
434.11

Vår referanse
2017/4378-1
Deres referanse

Skadefellingstillatelse på jerv i deler av Kongsvinger, Grue og Nord-Odal kommuner

Viser til telefonkontakt med Kongsvinger beitelag på kvelden den 13.7. vedrørende søknad om felling av jerv.

Bakgrunn

I perioden 22.6. til 26.6. ble det dokumentert 6 skader forårsaket av jerv i beiteområdet til Kongsvinger beitelag. Fylkesmannen ga fellingstillatelse på jerv den 26.6. Denne utløp den 4.7. uten felling. På kvelden den 13.7. ble det dokumentert en ny skade forårsaket av jerv i det samme området.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha 4–6 årlige ynglinger av ulv, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltneemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00
2306 HAMAR

Telefaks:
62 55 10 31
Parkgt. 36, HAMAR

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

Rovviltnemnda i region 5 Hedmark vedtok i møte den 10. mai en kvote for skadefelling av jerv på åtte dyr.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Etter naturmangfoldlovens § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Om bestandssituasjonen for jerv

Jervebestanden i Norge er gjennom flere år estimert med bakgrunn i registrering av antall ynglehi. For perioden 2014 til 2016 er gjennomsnitt for registrerte ynglinger av jerv i Norge på 55,7. Den norske jervebestanden er beregnet til 349 ± 37 dyr (NINA rapport 1291). I perioden 2014 til 2016 var det et gjennomsnitt på 10,3 ynglinger i Hedmark. NINA har beregnet at jervebestanden i Hedmark er på $64,7 \pm 13,3$ dyr (tabell 1). Kjent avgang av jerv i 2017 er 12 dyr.

Om beiteområdet

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet ligger innenfor blått område, hvor både hensynet til å oppnå bestandsmålene for rovvilt og beitenæringens interesser skal vektlegges. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

Fylkesmannens vurdering

Med henvisning til § 9 annet ledd bokstav b foreligger det sju dokumenterte skader forårsaket av jerv i beiteområdet (Rovbase pr. 27.6.).

Det beiter ca. 500 sau i det aktuelle beiteområdet. Dersom jerven fortsetter å oppholde seg i beiteområdet, anser Fylkesmannen at det foreligger et skadepotensial, jf. § 9 annet ledd bokstav c.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til NINA-rapport 1291 om bestandssituasjonen for jerv.

"Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som jervebestanden blir utsatt for. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i to forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader i nært forestående beitesesong, er at det iverksettes fellingsforsøk på jerv i beiteområdet.

Det er svært krevende å gjennomføre fellingsforsøk på jerv i skogsterreng på sommerstid. Fylkesmannen anser at det i dette tilfelle bør åpnes for å gjennomføre fellingsforsøket ved å sette opp en jervebås i området, som beitelaget selv må ta ansvar for å føre daglig tilsyn med.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for skader dersom jerven fortsatt oppholder seg innenfor disse beiteområdene, gir Fylkesmannen tillatelse til skadefelling på en – 1 – jerv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Kongsvinger beitelag får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til beiteområdet til Kongsvinger beitelag, i deler av kommunene Kongsvinger, Grue og Nord-Odal.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - jerv i tidsrommet **13.7.2017 kl. 22:00 til 20.7.2017 kl. 12:00.**
3. Fylkesmannen gir Kongsvinger beitelag tillatelse til å bruke båsfelle for fangst av jerv i forbindelse med skadefelling av jerv. Tillatelsen har gyldighet i perioden skadefellingstillatelsen løper. Nærmere om vilkår for bruk av jervebås:
 - *Jervebåsene skal være bygd og satt opp i samsvar med de krav og anvisninger som er gitt i notat fra Miljødirektoratet. Statens naturoppsyn har kontrollert at jervebåsene er konstruert og satt ut riktig. Hvis båsen er flyttet etter kontroll, må dette meldes fra.*
 - *Fangstredskaper skal ikke utplasseres på en slik måte at det kan oppstå fare for mennesker eller husdyr.*
Bruk av levende lokkedyr er ikke tillatt, jf. utøvelsesforskriften § 32.
 - *Jervebåsene skal være merket med navn, adresse og telefonnummer, jf. § 33.*
 - *Det er lov å bruke animalske biprodukter i kategori 3 (fôr til matproduserende dyr) og kategori 2 (for eksempel fôr til pelsdyr), som ikke kommer fra dyr som er avlivet eller døde på grunn av sykdom, til fôring av ville dyr, jf. biproduktforordning 1069/2009 artikkel 18, punkt 1e.*
 - *Det skal minst føres tilsyn med fellen hver morgen og kveld, jf. § 34. Bruker plikter straks å slippe fri fredet viltart som ikke tillates fanget i vedkommende redskap.*
 - *Avliving av fanget jerv skal skje uten opphold og på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, og slik at dyret ikke utsettes for unødig lidelse, jf. §§ 13 og 35. For avliving av jerv kan salongriffler, revolver eller pistol i kaliber 22LR nyttes. I tillegg kan hagle eller våpen med grovere kaliber nyttes.*

4. Kongsvinger beitelag er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Bruk av jervebås vil være viktigste grep for å gjennomføre fellingsforsøket, men beitelaget kan også velge å gjennomføre fellingsforsøket ved ordinær jakt. Fylkesmannen krever at det er **kun** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr. 313, §§ 13 og 14.
5. Jerv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
8. Felling eller forsøk på felling av jerv skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom jerv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom jerv skadeskytes eller felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr. 970 29 840.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Jørn G. Berg e.f
miljøverndirektør

Ståle Sørensen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:
Grue kommune
Nord-Odal kommune
Kongsvinger kommune
Fellingsleder
SNO
Mattilsynet
Politiet